

TÓTH KRISZTINA

Tűztér

Kész lett a házuk. Örültek, hogy áll.
A bútorok még lapra összekötve,
de már ott várt a kandalló, előtte
a fahasábok, a füles kosár.

Szeptember volt, még tombolt a nyár
és úgy látszott, hogy marad is örökre,
de ők vágytak a képre, ahogy körbe-
ülik a lángot: kisgyerek s a pár.

Tömték papírral. Füstölt, de nem égett.
Találgatták, hogy miért nem megy nekik.
Összevesztek és felhívták a céget,

de már senki sem vette fel. Pedig
a vers előre mondta az egészet.
Ha megtalálják majd, tűzre vetik.

Tériszony

Többször elment a régi házukig,
de végül aztán sose csengetett be.
Nézett a jegyzékben az új nevekre,
az a lakás már egész más ügyis.

Hát ez a pasas meg mit bámul itt?
-egy lakó végigmérte, beengedte.
Igen, a kilencedik emeletre,
ő is pont oda, elindult a lift.

Tudja, szabadkozott, minden itt történt.
Hagyja csak, én is cipőben vagyok.
Ha nem haragszik, megnézném az erkélyt:

odalent járda, apró kőpadok.
Alacsonyabb, mint régen volt, a mellvéd,
és az öröm, hogy hazajut, nagyobb.

VÁRADY SZABOLCS

Szappanbuborékok WS emlékére

Beköszöntek a három halállok
puszticsi kápszicsi uvanicsi
jaj istenem tanár úr
én nem tudok halálul
értem jöttek
nem értem

*

Onnan visszajöttem
ahova el se mentem
nemtemben
igentem
ping labda pong labda
pattan
ottan
ittén

*

Jártomban keltemben álltomban ültömben
játszottam vesztettem szórtam mit gyűjtöttem

*

Mindennek egyszer nyoma vész
minden valahol megmarad
egésznél erősebb a rész
magadon kívül vagy magad

*

Érted babám én odavagyok
nyáron lobogvást ősszel gyalog
ha tél jön hozzád odafagyok

tavasszal rólad leolvadok

*

Áll az utcán tróheus
zöld a hullám itt a busz
itt a busz zöld a hullám
a jambus áll az utcán

*

„Poéta jampec vagy paraszt
tolvaj miniszter kurva
mind éppoly értékes azaz
ami végtére ugyanaz
mindnek értéke nulla
csak egyszerre nem foghatók
más hullámhosszon más adók”

*

Ki vagy mi vagy kérdem
felelsz? ha nem mért nem
Hiszen ha én azt tudnám
nagyon sokért nem adnám

*

Nézd csak álmodban kirakatüveg vagy
rajtad át néz mind aki nézni áll meg
konyhakést kendőt kanapét karórát
benned a képét
nézi megnézi de ki nézne téged
senki bár most ez ki ez itt kezében
tégla féltégla atyaisten ez most
jobb ha felébredsz

*

A torok a gyerek a gyík az anya
orvost hívogat gyere gyere orvos
a kicsi szive kalapál áll áll áll

törd ki az ablakot az üvege kormos

*

Életem végén oda
ahol semmi csak a –
a semmit is elvesztettem
a csak á-t hurkolta rám
votomon túliba
jegy nélkül
lógat be Isten

Ritmuspróbák

Gyöngyösi Leventének

1

Az íróasztalomon reménytelen összevisszaság,
egy kinyitott könyv, kerestem benne valamit,
egy rakás fénymásolat, elolvasandó már mióta,
a főszemüvegem (most a képernyőnéző van rajtam)
nincs meg, megvan, egy papír alatt,
a telefonom, csak meg ne szólaljon, kották
(nem is tudok kottát olvasni), hogy bevarrjam,
Levente, bazmeg, a librettón támadt lyukakat,
két másik könyv, egy boríték, toll, ceruza,
cetlik, ez-az felírva rájuk (mindet kidobni),
a nyomtató, műanyag takaróval letakarva,
vérkép, zárójelentés, kezelőlap, a naptár:
holnap, fél tizenegyre
Kütvölgyi kórház, második emelet.

2

Kinyitott könyv az asztalon
néztem valami szöveget
valamelyik papír alatt
lapul az egyik szemüveg
a képernyőhöz kell a másik
fénymásolatok özöne

telefon kották túlpezseg
a librettómon a zene
két másik könyv egy boríték
tollak ceruza nyomtató
cetlikre írva ez meg az
a legtöbbje kidobható
a naptárban hogy mit tegyek
holnap fél tizenegy
Kútvölgyi út
második emelet

3

Könyvek,
papírok,
szemüveg,
ez meg az,
könyvek,
kották,
cetlik,
ez meg az,
tollak,
telefon,
másik
szemüveg,
napár,
leletek.
Holnap kórház.

PARTI NAGY LAJOS

a kérdőjel háta

(ÉS, 2018 karácsonyi száma)

hát, szegény feleim szümtükkal,
szegény szuterén magyarország, egymásnak
ugrott sötét kisállam, vogymuk, vagyén,
gyüledezik immár közös medencédbe a szégyen,

ez a félelemgyanta és epeszirup,
kié mert nem hitt nekik, mégis hagyva hagyta,
kié mert hitt, s most göggel fut e balhit után,
kivörösödve adja a nemzeti naivat,
és ordas összeesküvés-rongyokat ráz pucéron;
már csak ettől a szégyentől is
meg kéne hőkölniük,
mikor lesz elegendő, hogy kitessék?

hogya egyszer kiállsz, gondolsz
valami ittavégét, például a gyerekeidről,
akik a szemed fénye, és elcsipásodnak az orrod előtt,
s kénytelen vagy elküldeni őket óperenciába,
mielőtt seggükre ég a műszál nackónadrág,
nyakukra a közmunka kacsingató keresztje;
kiállsz tömegével, egy térre, többre, mindre,
türelmesen nem engedelmeskedsz,
bedugod mohó kulcslyukaikat rágógumival,
nem állsz se szóba többet, se kötélnek,
és te teszed őket zárójelbe;
vajon akkor e fényes, túlfújta gumipávák
meddig meresztgetik föléd a farkuk
saját csóró rendőreid fedezékében,
egy napig, húszig, mielőtt indul a magánrepülőgép
vagy a gyalogséta a damaszkuszi úton?

túl a szagtalan leeső morzsán, szolgatempón,
nehézkedési gyávaságon, előbb vagy utóbb,
noha már mindig utóbb van, el lesznek kergetődve,
s te majd tétován utálni fogod őket, kutya a vizet,
ahogy magunkat is, akik itt élünk legyökerezve
tutálilliber, szegény és tehetős, tehetetlen;
mire unokáink leborulnak, a felzavart iszap leülepszik,
és addig? addig nincs megnyugvás?

begyűjtasz pillepalackkal,
hajléktalanok összebálázott fényképeivel,
begyűjtasz az itt hagyott leckekönyvekkel,
szomorú strucc, tömőd magadba
a karácsonyfát, zörögnek az égők,
jön a nemzetvezető, odaszületik neked kötelezően
repedt kályhára, facebookodra,

viccesen fejbe rüg, hoz ajándék szotyolát,
és meg fogjuk érdemelni, pont, s tényleg lehull,
száraz kunkori dísz, a kérdőjel háta?

SZABÓ T. ANNA

Eső napja

„számomra ők nem halnak meg soha”
Kántor Péternek

„Teriantrópia”, vagy állattá válás:
a szó a fájlban, amit üresnek hittem,
egy megnyitóhoz jegyzeteltem nemrég,
és itt hagyom, mert minden idefér –
marad és folyik, ilyen ez a nap,
eső napja, fekete macska napja,
a nap, amikor minden összeér.

Midőn ezt írtam, szürke volt az ég,
a szelektív kukás döngött az utcán
a fedeleket csapkodva, ömlik, zuhog,
sűrű álomból ébredtem fel hatkor,
szálazgattam, de elolvadt, meg kellett fognom
a mellettem fekvő meleg kezét, hogy ébren,
nem alva járok, és ahogy lementem
meglepődtem, hogy mért van büdös:
a hidegben a már bent alvó macska
rendeltetésszerűen használta új tálját
és az új, fura, papírmorzsalékból
őrölt almot, mentem csak álmosan,
szemem dörzsölve, szertemorzsolódva.

Kidobtam, amit kell, macskát etettem,
tejet melegítettem-habosítottam,
ettem egy falat kalácsot, sietve,
hunyorogva felhörpöltem a kávé,
ki-ki megkapta italát, szétválogattam
és betettem a mosást, ahogy forgott a gép,

arra gondoltam, összegabalyodott ma
a jó a rosszal, édes a bűdössel,
hideg meleggel, éjszaka a nappal.

Mért nem jössz már, fiam? Szédülök, mondta,
láttam, ha felkel, biztosan elájul,
már nem először, inkább ágyba küldtem
a sápadt, túl hamar felnyurgult gyereket,
de megrémülni nem volt sok időm, mert
a nagyfiammal esernyő után
kotorásztunk, hova lett, nem találtunk,
kapkodtunk és dühöngtük, azután
a csillapuló szitálásban elment.

Azonnal leültem a kézírathoz,
de alig írtam, édesanyám hívott
egy megveendő fontos tárgy ügyében,
később egy asztalos jelentkezett
- három hét után - felmérni az ajtót,
megnézte, megbeszéltük, kizökkentünk,
és Gyuri, mire mindent elintéztünk,
kétségbeesett reménytelenséggel elindult
négy sürgős leadandója helyett egy újabb
halaszthatatlan, hisz rég megbeszélte
találkozóra.

Palit orvoshoz vittem,
az eső megint szakadt, így hát az ernyőtlen
nagyfiamért is elmentem kocsival,
surrogó kerék, szétfolyó színek,
minden hideg és tapadós-vizes,
és közben mennyi részlet, az a piros
ernyős siető öregasszony, az épp féktávolban
előttem átfutó szétázott férfi,
fékeztem, káromkodtam, báméskodtam,
néztem a soha szebben nem lobogó
tűzjuharfákat vigyázzban az esőben,
árvácskák csapzott tömegét a gruppban.

Mellettem ült a szédülős kamasz,
mögöttem a hosszú hajú fiú,
csak bámultunk ki és alig beszélünk,

a versen gondolkodtam, hogy leírható-e
egy közönséges, esőverte nap,
a féltés és a halálfélelem
a begyakorlott teendők között,
a gyöngédség óvatos pillantása,
a forróláz: a harag, az idegbaj,
a szorongás, hogy nem lesz semmi kész,
az itt-se-ott-se mégis itt-is-ott-is
félálomállapotának hullámai,
se tolófájás, se nagy fájdalom,
csak a locsogva ömlő híg hideg,
valaki meghal ma, más, vagy ugyanaz,
megszületik, megint más ünnepel,
és szeretnek és siratnak, alszanak,
és felébredve vágyakoznak újra.

Hogy hazaértem, szürke volt a fény,
szürke a képernyő, hogy írni kezdtem,
de fekete a macska az ölemben,
és átrezgetett a dorombolás,
ommm, forró torka félálomban átjárt,
véget nem érő szelíd hangba burkolt,
eső és macska, macska és eső,
és dorombolt már mindenem velem,
már nem érdekes, hogy leírható-e,
hogy van-e szavunk elmesélni ezt,
mert együtt nincs szükségünk a beszédre.

Teriantrópia. Nincs entrópia,
a hó a hőnek ritmusától ég,
ahogy egybeér anya és fia,
egyetlen szóban kezdet és a vég,
csak azt tudja, mit muszáj tudnia,
és amit tud, mindenre elég,
eső napja, fekete macska napja,
hétköznapi, semmiség.

SCHEIN GÁBOR

Ó, rinocérosz

147.

Vírusködök szürke ragacsát isszuk. Isszuk reggel és este. Isszuk és isszuk. Alagutakat ásunk, melyekbe folyékony nitrogént fogunk önteni, hogy megfagyjon a föld, és lehűtse a túlhevült várost. A karanténban szűken vagyunk, de hát védekezni kell, és a vírusok szeretik a meleget. Az utakat lezárták a katonák. Mégis van, aki besurran a lakásába, vagy szökni próbál. Nem tudja, ez milyen veszélyes. A környéken megjelentek az első keverékek, az erdőbe szökött kutyáktól és a farkasoktól születtek. Az elvadult macskák nem emlékeznek arra az időre, amikor engedelmessé válniuk kellett. Az állatkertből kitörtek az éhező vadak, állítólag egy rinocérosz vezeti őket. Az előírásokat mindenki szigorúan tartsa be. Sötétedés után a karantén területén se lépjen senki az utcára. Naponta többször bő vízzel, szappannal mossunk kezet. Senki se vegye le a védőmaszkját. Akinek nincs, nejlonzacskót használjon. A lázas betegeket az elkülönítőbe kell vinni. A fosztogatókat, a defetistákat és a rémhírek terjesztőit a katonaság helyben lelövi. Vírusködök szürke ragacsát isszuk. Isszuk reggel és este. A holttesteket a kijelölt egységek elégetik, a hamut elássák. Isszuk és isszuk. Minél hamarabb el kell készülnünk az alagutakkal.

31.

Mindenki különálló sziget, a szárazföld egy darabja, mondta az utolsó fehér hím rinocérosz, mielőtt lehunyta a szemét. Ha egy göröngyöt mos el a tenger, barátaid házat, vagy birtokod, én leszek kevesebb, mondta már lehunyt szemmel, és imádkozni kezdett: aldebrai poszáta, búbos seregély, dodó, fekete emu, hawaii vízicsibe, himalájai fürj, hosszúlábú álfakusz, huja, karolinai papagáj, kubai ara, labradori réce, madagaszkári strucc, mauritiusi ásólúd, mauritiusi réce, óriásmoa, óriásvöcsök, pápaszemes kormorán, paradicsompapagáj, réunioni íbisz, csíkosszárnyú guvat, vándorgalamb, erszéyesfarkas, sivatagi bandikut, sivatagi ernyényesnyúl, szélesfejű potoró, falklandi pamparóka, tengeri nyérc, barbadosi mosómedve, karibi barátfóka, kvagga, kék lóantilop, arab gazella, mexikói medve, japán farkas, bali tigris, tasmán tigris, kínai delfin, kaukázusi bölény, vietnámi rinocérosz. És most én, az utolsó hím fehér rinocérosz is elmegyek. Itt az idő, barátaim.

SPIRÓ GYÖRGY

Nemcsak

Nem csak a múlt és nem csak a jövő
veszett el: ma már nincs meg a jelen sem,
a kategóriák csendjében élünk.
Reménytelen csőd. Mélyülő vadon.
A látást mégis gyakorolhatom,
s mint látásában élő, úgy tekintek
- nem időn kívül, mégis - az időre:
semmi sem úgy volt, s nem ez lett belőle.

Míg...

Míg magam felé loholok,
látom ám: távolodom egyre,
a világból is kifutok
zihálva, mintha magas hegyre,
van tervem, túl sok az én tervem,
loholok egyre, loholok,
s csak én vagyok, én, meg a testem
s a költészeti csillagok.

A túlélhetés balladája

Hogy megmaradjak, nincs rá észokom,
s hogy ösztönöm bölcsebb lesz, nem remélem;
hittem: a legnagyobbra van jogom
és éltem közben vizen és kenyéren;
voltam a célom: soha el nem értem,
s lemondtam, ahogy rólam a világ -
s most, túl a honnanon és a miérten,
túl kéne élnem ezt az éjszakát.

Tudom, hogyan fáj, ami fájni tudhat,
tudom, hány érző sejtből van a testem,
tudom, hogy már az énembe-szorultat
ki nem vághatom: lettem, ami lettem;
tudom, hogy báb vagyok, és Budapestem
kulissza és szétrobban a világ -
de tudásommal vajon mire mentem?
Hogy éljem túl most ezt az éjszakát?

Nem segít sem fentebb stíl, sem az argó.
Ahogyan én, a jöttment, nyelvtelen,
sorstalan, gyűlölt, idegen csavargó,
senkiből semmibe hull énekem,
dadogom bár józanul, részegen -
s hogy megváltsam, arra vár a világ!
De fontosabb dolgom akadt nekem:
túl kéne élnem ezt az éjszakát.

Az életemet mért erőltetem?
S ki tudja, hány éjszaka a világ?
Kiáltozom - nem hallják, tehetem -:
csak ezt éljem túl, ezt az éjszakát!

A din...

A dinuszaurusz kihalóban
egeret bámul irigyen.
Eltaposhatná még, de jobban
érdekli az, hogy mit vigyen
tanulságképpen át a nemlét
kapuján, noha ott nincsen emlék.
Különben is - mi az, hogy ketten?
Dalolja tehát imigyen:
" El volt már veszve, mielőtt lettem,
az én ügyem, az én ügyem."

A dinoszaurusz kihalóban
egeret bámul irigyen.
Letiporná, de évekig tart,
míg eljut veseagyából fejagyába
az emberimód gyilkos indulat.
Ezt ő is tudja. Megszakad
sok ezer év életfonála,
mocsárban éri hattyútánca,
dalal hát szépen imigyen:
"El volt már veszve, mielőtt éltem,
az én ügyem, az én ügyem."

Ballada a kávéházzól

A régi Belvárosi Kávéházban
- első nem-játszott drámám ott fogant -
együtt ücsörgött pubertáskorában
itész-jelölt és büszke underground;
ki szűz volt, még csak játszotta a kant,
de máris kékharisnyák csiviteltek:
testtel-lélekkel hirdették a tant,
s ha tan nem akadt, hirdették az elvet.

Egy kávé mellett egész délután
kihúzhattuk. Senki sem ivott többet.
Szerelmeink az abortusz után
vagy vizsgát követően odajöttek.
Abortusz is, vizsga is egyre több lett,
majd jobbaink jó része disszidált.
Ki volt az első? Kié volt az ötlet?
Már nem tudom. S a kávéház bezárt.

De félre bú! Bandánk egyik fele
lázadó volt, a másik forradalmár.
Arcunk és kávénk szőrrel volt tele -
hol az a kávé?! Hol van az a szőr már?!
Hajdani feljelentő, hova büjtál?
Hát van intézmény, amely kiaknázna?
Te is eltűntél, aki belehaltál!
Hát mi maradt? Egy kiadatlan dráma.

Nos, nagy idő volt. Korszakos idő.
Nem akart még sem élet, sem halál.
Ezek után, gondolom, érthető,
hogy első drámám címe: Hannibál.

ZÁVADA PÉTER

Levelek élén szálkás fölfénylések,
a partvonalon a futópást emlékezőhabja,
tobozok, lekapart kéreglemezek,
ízületkimélő avar.

Kábelbehúzó-aknák, kameratartó-oszlopok.

Térfigyelők rögzítik a pálya minden méterét, az árnyékban rekedt padokat, az út mellett szétdobált kolostor romjait.

A kiszögellések érvényesülnek, míg a mélyedéseket egyféle feketébe vonva elhallgattatják a focipálya reflektorai. És ami sarokba szorítja érzéseimet a magyalbokrok tövében: élettelen, neonzöld kabát.

Szemcsés árnyként vágok át a kamerák fókuszán. Kiürülök nyomomból, helyemre levegő tolul. A csónakház ereszéről fenyőmag perereg. Kutyaugatás rezeg a terméshúsban.

Összezilálva, elvillanva:

négyzetrácsok, négyzetlapok,
logikus pixelek a lombban.
Áttűnnek, észrevétlenül átjátszódnak egymásra a türelem kiszámítható hullámmozgása mögött.

Bizonytalan körvonalú fölszólítás,
mely kíváncsisággá sűrűsödik:
a koordinátarendszernek mely pontján,
hanyadik oszlopban, hanyadik sorban
izzik fel a színek, a vörös, a zöld és a kék
mélysége, intenzitása.

Eszközfüggetlen avar, rasztergrafikus.
A levelek véletlenszerű pontjai:
legkisebb megcímezhetők,
sűrű mintavételezésűek,
a valóságosnál élesebb fölbontásúak.

Zóna, szektor vagy övezet,
végigcsíkozva a fénysávok párhuzamos szakaszhatárai által, ahogy kivakítanak az események lassú sodrából.

Valamivel szemben, valaminek nekifeszülve,
a határán, foltokban, szigetszerűen,
lomblevelű vagy elegyes társulások.

Ahol a liget gyepsávja és a járdává
csomósodott aszfalt egymásnak rohan,
ott gyűrődik be, föl, szét, évtizedek alatt,
ott épül a beton alá a lendület. Kátrány, közúzalék
és mészkőliszt szilárd ropogása közé.

A fa képe kitakarja a fát,
már nem utánozza, nem kopírozza,
a szürkület elvékonyodó lemezeit,
a levegő zizegő pergamenjét nem dörzsölik
a levelek húros erezetüket indigózva.

Az erdő nem reprezentáló többé,
nem szimuláló: termel, előállít,
felügyelete alá von, hiper-, mesterséges,
eredet nélküli, algoritmikus.
Szétfoszlik térkép és birodalom,
porlad vármegye, majorsági tölgyes,
bolgárkertészet szikkad ki, lesz az enyészeté.

Külső, elhalt a belső roston,
platán- vagy tölgykéreg félig kirakott,
háromdimenziós puzzle-je,
melyet fölford, visszakanalaz
a törzsre a beletörődés ellentéte.

Kifelé háncs, befelé fatest,
osztódva, körkörös rétegekben,
elhalt rész a szíjácson belül:
az évgyűrűket sorban kikapcsolja.

NÁDASDY ÁDÁM

Vegyen friss földet

Voltak virágok, föld és hangyák,
a mindennapos locsolási felelősség.
Voltak évszakok, mind kecsegtető,
hogy el kell majd végezni szép rendben
az évszaknak megfelelő munkálatokat.
Ültetni, locsolni, a hangyákat valahogy

kitessékelné abból a kicsi kertből.
De mindig visszajöttek. Nem voltam erős,
nem álltam soha a sarkamra, ahhoz
erősebb, rendes sarkak kellenének. Úgyhogy
otthagytam az egészet: locsolja Isten, vegyen
friss földet, huzakodjon a hangyákkal ő,
ha már egyszer megteremtette őket.

Minden cafat az enyém

Még most is én vagyok a legfiatalabb,
fölnézek csodálkozva, tisztelettel
az idősebbekre, évre talán nem is
idősebbek nálam, úgy hallgatom
a véleményüket, durcás elismeréssel,
hogy francba, megint igazuk lehet,
de én akkor se bölcsen haladok,
én akkor is az árokba megyek,
én túlhúzó a bankhiteletem,
én reklámújságot is olvasok,
de minden, minden cafat az enyém
a világból, amit kiharaptam, letéptem,
vagy amit fölszedtem a kövezetről.
Amit az arcomba sodort a szél.